

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.11.2007
COM(2007) 724 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ενιαία αγορά για την Ευρώπη του 21ου αιώνα

{COM(2007) 725 τελικό}
{SEC(2007) 1517}
{SEC(2007) 1518}
{SEC(2007) 1519}
{SEC(2007) 1520}
{SEC(2007) 1521}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ	5
2.1.	Ενίσχυση των καταναλωτών και των ΜΜΕ	5
2.2.	Εκμετάλλευση της παγκοσμιοποίησης από την Ευρώπη.....	8
2.3.	Νέα σύνορα: γνώση και καινοτομία	10
2.4.	Η κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση και η διάσταση της συνοχής	12
3.	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	13
3.1.	Μια ενιαία αγορά βασισμένη σε στοιχεία και με γνώμονα τον αντίκτυπο	14
3.2.	Καλύτερα ρυθμιστικά εργαλεία και πιο ενισχυμένη εκτέλεση του δικαίου	14
3.3.	Περισσότερη αποκέντρωση και μεγαλύτερη χρήση δικτύων	16
3.4.	Ευκολότερα προσβάσιμη και με καλύτερη πληροφόρηση	16
4.	Συμπέρασμα	17

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενιαία αγορά αποτελεί έναν από τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χάρη σε αυτή, η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των αγαθών, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου κατέστη απτή πραγματικότητα προς όφελος όλων των Ευρωπαίων¹. Η ενιαία αγορά συνέβαλε στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της ανάπτυξης ενώ προσέφερε τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να απολαμβάνουν τη σύνταξή τους σε μια άλλη χώρα. Ενάμιση εκατομμύριο σπουδαστών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, π.χ., επωφελήθηκαν από την κινητικότητα σε όλη την ΕΕ. Η ενιαία αγορά προσέφερε στους καταναλωτές τη δυνατότητα ευρύτερης επιλογής αγαθών και υπηρεσιών σε χαμηλότερες τιμές καθώς και υψηλότερα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας. Για τις επιχειρήσεις η ενιαία αγορά συνεπάγεται τη δημιουργία κοινού ρυθμιστικού πλαισίου καθώς και την πρόσβαση σε μια αγορά 500 εκατομμυρίων καταναλωτών. Η ενιαία αγορά συνέβαλε σημαντικά στην ομαλή λειτουργία της ευρωπαϊκής οικονομικής και νομισματικής πολιτικής και χρησίμευσε ως σταθερή βάση για την εισαγωγή του ευρώ. Η διευρυμένη ενιαία αγορά κατέστησε την Ευρώπη πιο ανοικτή, πιο ποικιλόμορφη και πιο ανταγωνιστική και δημιούργησε νέες ευκαιρίες με σεβασμό προς τα κοινωνικά δικαιώματα και με την προώθηση υψηλότερων προτύπων για την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον.

Παρ'όλα αυτά τα επιτεύγματα, η ενιαία αγορά διαθέτει ακόμη ανεκμετάλλευτο δυναμικό και πρέπει να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα. Το Φεβρουάριο 2007, η Επιτροπή εξέθεσε τις σκέψεις της σχετικά με την ενιαία αγορά του 21ου αιώνα: μια ισχυρή, καινοτόμος και ανταγωνιστική αγορά, η οποία μεγιστοποιεί το δυναμικό των υπηρεσιών, ωφελεί άμεσα τους καταναλωτές και τους επιχειρηματίες και καθιστά την Ευρώπη ικανή να ανταποκρίνεται καλύτερα στην παγκοσμιοποίηση και να συμβάλλει στη διαμόρφωσή της².

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζεται ο τρόπος υλοποίησης αυτών των σκέψεων. Η ενιαία αγορά θα αναπροσανατολιστεί με βάση τα υφιστάμενα γερά θεμέλια της έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις - την παγκοσμιοποίηση, το ραγδαίο ρυθμό καινοτομίας και αλλαγής με τον οποίο εξελίσσονται οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες. Επίσης, επειδή η ΕΕ έγινε πλέον μεγαλύτερη και πιο ποικιλόμορφη, η ενιαία αγορά πρέπει να:

- **να αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα για τους πολίτες, τους καταναλωτές και τις ΜΜΕ:** η ενιαία αγορά πρέπει να μπορεί να ανταποκριθεί καλύτερα στις προσδοκίες και στις ανησυχίες των πολιτών. Η ενιαία αγορά πρέπει να εξακολουθεί να αποφέρει οφέλη στους καταναλωτές από την άποψη χαμηλότερων τιμών, καλύτερης ποιότητας, μεγαλύτερης ποικιλίας, προσιτών τιμών και ασφάλειας των αγαθών και των υπηρεσιών. Επίσης πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη σωστών συνθηκών για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- **να αποκομίσει μεγαλύτερα οφέλη από την παγκοσμιοποίηση:** η ενιαία αγορά αποτελεί ισχυρό μέσο με τη βοήθεια του οποίου οι Ευρωπαίοι αποκομίζουν οφέλη από την παγκοσμιοποίηση. Ωστόσο, πρέπει να αξιοποιηθεί στο μέγιστο το δυναμικό της για να χρησιμεύσει ως εφελτήριο για τις επιχειρήσεις κατά την είσοδό τους σε παγκόσμιες

¹ Σε έγγραφο εργασίας του προσωπικού που δημοσιεύθηκε μαζί με την παρούσα έκθεση υπενθυμίζονται τα επιτεύγματα της ενιαίας αγοράς.

² COM(2007) 60 της 21ης Φεβρουαρίου 2007.

αγορές, ως ελκυστικός τόπος για επενδυτές και ως παγκόσμιος ηγέτης για τον καθορισμό στοιχείων σύγκρισης και αναφοράς για κανόνες και πρότυπα.

- **να ανοίξει νέους ορίζοντες στον τομέα της γνώσης και της καινοτομίας:** η ενιαία αγορά πρέπει να προωθήσει περισσότερο την ανάπτυξη αγαθών και υπηρεσιών με ένταση γνώσεων και τεχνολογίας που αποτελούν τους κινητήρες για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη.
- **να περιέχει ισχυρή κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση:** η πολιτική για την ενιαία αγορά πρέπει να λαμβάνει πλήρως υπόψη τις συνέπειες του ανοίγματος της αγοράς για την κοινωνία και το περιβάλλον και πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα τα οποία να παρέχουν σε όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να επωφελούνται από τις νέες ευκαιρίες.

Όλα αυτά τα στοιχεία απαιτούν νέες μεθόδους εργασίας και ποικίλων ειδών εργαλεία. Μέχρι τώρα οι προσπάθειες είχαν επικεντρωθεί στην κατάργηση των διασυνοριακών φραγμών κυρίως με τη βοήθεια νομικών μέτρων. Σήμερα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την ανάπτυξη μεγαλύτερου φάσματος εργαλείων και για τη χρησιμοποίηση προσέγγισης πιο προσανατολισμένης στον αντίκτυπο: για να έχουν οι αγορές αποτελεσματικότερες επιδόσεις σε τομείς οι οποίοι θα αποφέρουν το βέλτιστο όφελος για τους καταναλωτές, για την οικονομική ανάπτυξη και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τους στόχους της Ευρώπης για τη «βελτίωση της νομοθεσίας», πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην εφαρμογή και στην εκτέλεση της νομοθεσίας· περαιτέρω ενίσχυση στις αξιολογήσεις του αντίκτυπου και στις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη· απλούστευση της υφιστάμενης νομοθεσίας, όπου είναι δυνατόν, μείωση της περιττής γραφειοκρατίας· και συστηματική αξιολόγηση των πολιτικών και της νομοθεσίας. Αυτή η προσπάθεια απαιτεί δέσμευση όχι μόνον από τις «Βρυξέλλες» αλλά και πιο πέρα: στην ευρύτερη και πιο ποικιλόμορφη ΕΕ η επιτυχία απαιτεί εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη και εμπλοκή περισσότερων ενδιαφερόμενων φορέων.

Η ενιαία αγορά βρίσκεται στο επίκεντρο πολυάριθμων πολιτικών της ΕΕ. Η δημιουργία του ευρώ στην αρχή του αιώνα και η υιοθέτησή του από συνεχώς περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ της ενιαίας αγοράς και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Το ευρώ αποδείχθηκε ότι αποτελεί άγκυρα σταθερότητας και κινητήρια δύναμη για τη διαδικασία της ενιαίας αγοράς που ωφέλησε την οικονομία της ΕΕ συνολικά και όχι μόνον τη ζώνη του ευρώ. Ως ισχυρός παράγοντας για την αναζωπύρωση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης η ενιαία αγορά αποτελεί το κλειδί για την επίτευξη των προτεραιοτήτων της στρατηγικής της Λισαβόνας. Η παρούσα έκθεση πρέπει να συνεχιστεί και στην επόμενη φάση της στρατηγικής για την οποία η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις το Δεκέμβριο 2007. Η ενιαία αγορά συμβαδίζει επίσης με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πολιτικές για να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη των στόχων.

Στην παρούσα έκθεση ορίζεται νέα προσέγγιση στην ενιαία αγορά, στην οποία δεν περιλαμβάνεται ένα κλασικό νομοθετικό πρόγραμμα δράσης. Στόχος της είναι να βελτιωθεί η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα και ταυτόχρονα να διατηρηθεί η νομική και κανονιστική ασφάλεια που απαιτείται για τη διατήρηση μιας ομαλά λειτουργούσας ενιαίας αγοράς. Ο τρόπος για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, περιγράφεται συνοπτικά παρακάτω με ενδεικτικές ενέργειες. Σε δύο έγγραφα που επισυνάπτονται στην παρούσα έκθεση περιγράφονται αναλυτικότερα τα θέματα σχετικά με την παρακολούθηση της αγοράς, τα εργαλεία της ενιαίας αγοράς και τα εργαλεία του εμπορίου. Σε ένα άλλο συνοδευτικό έγγραφο σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για ιδιώτες περιγράφεται αναλυτικότερα ο τρόπος με τον

οποίο θα εφαρμόζεται η νέα προσέγγιση στο σημαντικό αυτό τομέα. Συμπληρωματικά στην παρούσα έκθεση θα υποβληθούν δύο άλλα έγγραφα, τα οποία αναφέρονται αφενός στον τρόπο προώθησης των ευκαιριών, τις δυνατότητες πρόσβασης και αλληλεγγύης στην Ευρώπη του 21ου αιώνα, και αφετέρου στις υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Τα έγγραφα αυτά, μαζί με μια συνοπτική παρουσίαση των επιτευγμάτων της ενιαίας αγοράς, αποτελούν το «πακέτο της έκθεσης». Αποτελούν σημαντικό στοιχείο της απόκρισης της Επιτροπής στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης στην ανακοίνωση «Το ευρωπαϊκό συμφέρον – επιτυχία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης»³ που υποβλήθηκε στο άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο 2007.

2. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

2.1. Ενίσχυση των καταναλωτών και των ΜΜΕ

Η ενιαία αγορά πρέπει να αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα και απτά οφέλη για καταναλωτές και ΜΜΕ, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες και στις ανησυχίες τους. Οι καταναλωτές πρέπει να αισθάνονται εμπιστοσύνη και να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους. Το άνοιγμα της αγοράς συνάδει με την πολιτική υπέρ των καταναλωτών. Σήμερα, οι καταναλωτές μπορούν να ψωνίζουν σε άλλες χώρες της ΕΕ ή στο διαδίκτυο χωρίς να πρέπει να ανησυχούν για την πληρωμή τελωνειακών δασμών ή πρόσθετων ΦΠΑ. Απολαμβάνουν τα εγγυημένα υψηλά πρότυπα για τρόφιμα και καταναλωτικά αγαθά. Η επισήμανση των προϊόντων και των τροφίμων καθώς και οι απαιτήσεις διαφάνειας στις τιμές καθιστούν ευκολότερη τη σύγκριση κατά την πραγματοποίηση αγορών. Τα αγαθά που δεν συμμορφώνονται με το πωλητήριο συμβόλαιο μπορούν να επιστραφούν και πρέπει να αντικατασταθούν ή να επισκευαστούν. Η ισχύουσα νομοθεσία απαγορεύει τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και την παραπλανητική διαφήμιση. Τα Δίκτυα Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών (ECC-net) παρέχουν συμβουλές και υποστήριξη στους καταναλωτές για την επίλυση διασυννοριακών διαφορών. Πρόσφατα, η Επιτροπή πρότεινε την εκπόνηση Χάρτη για τους καταναλωτές ενέργειας στον οποίο θα ορίζονται τα βασικά δικαιώματα του καταναλωτή όσον αφορά την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Η αυστηρή εκτέλεση κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ συμβάλλει στην προστασία των καταναλωτών: έτσι διαλύθηκαν καρτέλ όπως αυτά στους τομείς των κατασκευαστών κυλιόμενων κλιμάκων ή των ζυθοπαραγωγών· απαγορεύτηκαν αντιανταγωνιστικές συγχωνεύσεις αεροπορικών εταιρειών· εταιρείες όπως η Microsoft, η Telefonica, η Deutsche Telekom και η Wanadoo αναγκάστηκαν να σταματήσουν την κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης τους στην αγορά· και ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων εξασφαλίζει τη σωστή χρήση των δημόσιων κονδυλίων. Όλα αυτά συνέβαλαν σε ομαλότερα λειτουργούσες και πιο καινοτόμες αγορές που προσφέρουν καλύτερα αγαθά και υπηρεσίες σε καλύτερες τιμές.

Πρέπει όμως να γίνουν ακόμη περισσότερα. Στο επίκεντρο της ενιαίας αγοράς πρέπει να εξακολουθούν να βρίσκονται τομείς που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινή ζωή των καταναλωτών, όπως η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για ιδιώτες και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο. Η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και ο κατακερματισμός των αγορών, που οφείλονται εν μέρει στη διαφορετική εθνική νομοθεσία για τις καταναλωτικές συμβάσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν έτσι ώστε να μπορούν οι καταναλωτές να αποκομίζουν πραγματικά τα οφέλη από το άνοιγμα της αγοράς και να κατανοούν πιο εύκολα τι σημαίνει η ενιαία αγορά για αυτούς. Μέτρα σε επίπεδο ΕΕ για την

³ COM(2007) 581 της 3ης Οκτωβρίου 2007.

εκπαίδευση και την ενίσχυση της θέσης των καταναλωτών, π.χ. στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για ιδιώτες, μπορούν να τονώσουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα. Επιπλέον, μολονότι έχει θεσπιστεί στο μεταξύ το ρυθμιστικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο, πρέπει να γίνουν περισσότερα για να εξασφαλιστεί ότι οι πολίτες θα μπορούν να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες που προσφέρει το διαδίκτυο.

Η ενιαία αγορά πρέπει να διατηρήσει τα υψηλά πρότυπα, κυρίως σε τομείς όπως είναι η ασφάλεια των προϊόντων και των τροφίμων. Καταβάλλονται προσπάθειες για τη βελτίωση της διαχείρισης της αγοράς των αγαθών, μέσω π.χ., αυστηρότερης επιτήρησης της αγοράς και καλύτερου συντονισμού μεταξύ των φορέων διαπίστευσης, πιστοποίησης και επιτήρησης. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για τη σήμανση «CE» σε προϊόντα και να προστατεύονται καλύτερα οι καταναλωτές από ανασφαλή προϊόντα. Όχι μόνον τα αγαθά αλλά και οι υπηρεσίες πρέπει να είναι ασφαλείς και καλής ποιότητας. Πρέπει να προβληματιστούμε περισσότερο σχετικά με τον τρόπο με το οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί καλύτερα η ασφάλεια και η ποιότητα και να κοινοποιηθεί στον τομέα παροχής υπηρεσιών.

Επίσης πρέπει να εξακολουθήσουν να βελτιώνονται οι συνθήκες πλαισίωσης στην ενιαία αγορά για τις επιχειρήσεις. Σε αντίθεση με τις μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες εκμεταλλεύτηκαν με μεγάλη επιτυχία την πρόσβαση σε ευκαιρίες της ενιαίας αγοράς, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις βρίσκονται αντιμέτωπες με μια κατακερματισμένη και δύσκολα προσβάσιμη ενιαία αγορά. Στην πολυπλοκότητα της ενιαίας αγοράς για τις ΜΜΕ συμβάλλουν π.χ., η γλωσσική ποικιλομορφία της Ευρώπης και οι διαφορετικές πολιτιστικές και καταναλωτικές προτιμήσεις, στοιχεία που ουσιαστικά αποτελούν ένα ανεκτίμητο προσόν και πηγή καινοτομίας. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις στη φορολογία και η δυσκολία στην εξεύρεση ομόφωνης υποστήριξης για μια κοινή προσέγγιση στη φορολογική νομοθεσία μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ως τροχοπέδη για τη διείσδυση των ΜΜΕ στην ενιαία αγορά. Ενώ η δημιουργία επιχείρησης έχει καταστεί πιο γρήγορη και πιο εύκολη τα τελευταία έτη σε όλα τα μέρη της Ευρώπης, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να βελτιωθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στην ενιαία αγορά, να διευκολυνθεί η ανάπτυξή τους και να αξιοποιηθεί πλήρως το επιχειρηματικό δυναμικό τους. Η Επιτροπή θα συμβουλευτεί όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς όσον αφορά την ανάπτυξη περισσότερων πρωτοβουλιών με τις οποίες προσαρμόζονται καλύτερα στην ενιαία αγορά οι σημερινές ανάγκες των ΜΜΕ.

Πλαίσιο 1. Αγορά για καταναλωτές και ΜΜΕ

Δικαιώματα των καταναλωτών και ένδικο μέσο: Η δημιουργία σφαιρικής προσέγγισης στα δικαιώματα των καταναλωτών σε όλη την ΕΕ θα συμβάλει στη δημιουργία απλού και εύκολα εφαρμόσιμου ρυθμιστικού πλαισίου καθώς και στην κατάργηση των φραγμών στις διασυνοριακές αγορές τους οποίους αντιμετωπίζουν σήμερα οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις. Κεντρικός στόχος της στρατηγικής για την πολιτική υπέρ των καταναλωτών είναι η ενίσχυση των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των πιο ευάλωτων από αυτούς που έχουν ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες, με τον καθορισμό των δικαιωμάτων και των προτύπων προσβασιμότητας, έτσι ώστε να προστατεύονται από κινδύνους και απειλές που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν ως άτομα. Η Επιτροπή, με βάση την επανεξέταση του νομοθετικού κεκτημένου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, θα παρουσιάσει νέες πρωτοβουλίες το 2008 σχετικά με τα συμβατικά δικαιώματα των καταναλωτών και τα συλλογικά ένδικο μέσο, με τις οποίες θα διευκολύνονται επίσης οι αξιώσεις αποζημίωσης σε περίπτωση παράβασης των δικαιωμάτων των καταναλωτών και της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

Πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για ιδιώτες: Η επιλογή τρεχούμενου τραπεζικού λογαριασμού, ο τρόπος πληρωμών, τα προϊόντα επένδυσης ή ασφάλισης, η προσωπική ενυπόθηκη πίστη, το σύστημα αποταμίευσης, συνταξιοδότησης ή δανειοδότησης, οι ασφάλειες αυτοκινήτων – όλα αυτά συνεπάγονται σημαντικές προσωπικές αποφάσεις, που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους προϋπολογισμούς των νοικοκυριών. Υπάρχουν στοιχεία ότι ο τομέας αυτός μπορεί να αποφέρει περισσότερα οφέλη από την άποψη τιμής, επιλογής και εμπιστοσύνης στα προϊόντα και στις υπηρεσίες που προσφέρονται. Σε ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα έκθεση περιγράφονται οι πρωτοβουλίες που προβλέπονται από την Επιτροπή για την ενθάρρυνση του ανταγωνισμού και τη βελτίωση της ικανότητας των καταναλωτών να λαμβάνουν οι ίδιοι τις αποφάσεις τους. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν τη βελτίωση της γενικής παιδείας σε οικονομικά θέματα για να μπορούν οι καταναλωτές να κινούνται πιο ελεύθερα ανάμεσα στους παροχείς υπηρεσιών και να αλλάζουν εύκολα τραπεζικούς λογαριασμούς, για να καταργηθεί η δέσμευση σε αντανταγωνιστικά προϊόντα και για να τονωθεί η αγορά ενυπόθηκτης πίστης.

Ασφάλεια τροφίμων: Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να εξασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια τροφίμων σε όλη την επικράτειά της. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια πρωτοβουλία για την επισήμανση των τροφίμων και των ειδών διατροφής και θα επανεξετάσει τη νομοθεσία για νέα τρόφιμα.

Φαρμακευτικά προϊόντα: Η μεγαλύτερη ενίσχυση και ο ορθολογισμός των μηχανισμών επίβλεψης της αγοράς φαρμακευτικών προϊόντων θα συμβάλει στη βελτίωση της ασφάλειας των ασθενών στην Ευρώπη. Καλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα και τις υπηρεσίες θα βοηθήσει τους ασθενείς να κάνουν καλύτερα ενημερωμένες επιλογές για την υγεία τους. Η Επιτροπή εκπονεί πακέτο μέτρων για την επίτευξη αυτών των στόχων, που θα βοηθήσουν επίσης την Ευρώπη να διατηρήσει το ρόλο της ως κύριου τόπου για την καινοτομία και ανάπτυξη σε σχέση με την υγεία.

Ειδική ρύθμιση για μικρές επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Η Επιτροπή θα εξετάσει μια σειρά πρωτοβουλιών για την ενίσχυση των ΜΜΕ, με τη μορφή ρύθμισης για μικρές επιχειρήσεις στην Ευρώπη το 2008. Αυτή η ρύθμιση θα μπορούσε να περιέχει κατευθυντήριες γραμμές και διατάξεις ειδικά για τις ΜΜΕ σύμφωνα με την αρχή «think small first». Στην εν λόγω πρωτοβουλία θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν τα στοιχεία για τις ΜΜΕ που υπάρχουν σήμερα σε διάφορους νόμους και πολιτικές με στόχο τη μείωση του περιττού διοικητικού φόρτου, την αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε προγράμματα ΕΕ, τη μεγαλύτερη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε δημόσιες συμβάσεις και τη μείωση των εμποδίων στο διασυνοριακό εμπόριο για την προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης τον τρόπο με τον οποίο οι φορολογικές πολιτικές και πρακτικές επηρεάζουν την ανάπτυξη των ΜΜΕ και θα προτείνει την έγκριση ευρωπαϊκού καθεστώτος για ιδιωτικές επιχειρήσεις έτσι ώστε να διευκολύνονται οι διασυνοριακές δραστηριότητες των ΜΜΕ.

Βελτίωση του φορολογικού περιβάλλοντος: Οι προσπάθειες θα συνεχιστούν για την μείωση του κόστους φορολογικής συμμόρφωσης που οφείλεται στο φορολογικό κατακερματισμό της εσωτερικής

αγοράς, ιδίως για τις ΜΜΕ, καθώς και για την παροχή της δυνατότητας στις επιχειρήσεις να επιλέξουν μια φορολογική βάση που ισχύει σε όλη την ΕΕ. Οι πολιτικές πρωτοβουλίες για τη μείωση της διπλής φορολόγησης θα διευκολύνουν επίσης τις διασυνοριακές δραστηριότητες τόσο για τις εταιρείες όσο και για τους ιδιώτες.

2.2. Εκμετάλλευση της παγκοσμιοποίησης από την Ευρώπη

Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί μια εξαιρετική πηγή δυναμισμού και αλλαγής. Η ενιαία αγορά αποτελεί το καλύτερο μέσο για την Ευρώπη που μπορεί να χρησιμεύσει για την εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων της παγκοσμιοποίησης. Η ενιαία αγορά παρέχει στους Ευρωπαίους τη δυνατότητα να επωφελούνται από το παγκόσμιο άνοιγμα της αγοράς με χαμηλότερες τιμές και μεγαλύτερη επιλογή. Υποστηρίζει τις επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και την καινοτομία και τις βοηθά να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους καθώς και να εισέλθουν στις παγκόσμιες αγορές. Με την ενιαία αγορά η Ευρώπη γίνεται πιο ελκυστική για επενδυτές και εταιρείες σε όλο τον κόσμο. Η ενιαία αγορά καθιστά ικανή την Ευρώπη να αναλάβει την ηγεσία στον καθορισμό προτύπων και στην επίτευξη σύγκλισης των κανόνων σε όλο τον κόσμο, με τη διευκόλυνση των ευρωπαϊκών εξαγωγών και με την εξασφάλιση της ανταπόκρισης των εισαγωγών στα αναγκαία πρότυπα έτσι ώστε να προστατεύονται οι ευρωπαίοι πολίτες.

Η ΕΕ συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη στην ανάπτυξη του ρυθμιστικού της καθεστώτος έτσι ώστε να επιτευχθεί ο συνδυασμός των διαφορετικών προσεγγίσεων τους και να βρεθεί η σωστή συνταγή για να ανθίσει το εμπόριο χωρίς να μειονεκτεί η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, της υγείας, της ασφάλειας και των περιβαλλοντικών προτύπων. Έτσι η ΕΕ διαθέτει ένα σύγχρονο και καινοτόμο ρυθμιστικό και εποπτικό μηχανισμό με τον οποίο η ΕΕ θεωρείται ο παγκόσμιος φορέας για τον καθορισμό προτύπων σε πολλούς τομείς όπως η ασφάλεια των προϊόντων, η προστασία του περιβάλλοντος, οι δημόσιες συμβάσεις, οι δημοσιονομικές διατάξεις και η λογιστική. Το πρότυπο GSM χρησιμοποιείται πλέον από σχεδόν δύομισι δισεκατομμύρια χρήστες κινητής τηλεφωνίας σε όλο τον κόσμο. Η ΕΕ θέσπισε νέους κανόνες στο εμπόριο με εκπομπές CO₂, στην ασφάλεια των αεροπορικών συγκοινωνιών και στις χημικές ουσίες, οι οποίοι υιοθετούνται σταδιακά από όλο τον κόσμο. Επίσης, η πολιτική ανταγωνισμού της ΕΕ έχει παγκόσμια εμβέλεια, εφόσον η Επιτροπή αντιτίθεται σε καρτέλ επιχειρήσεων, αντιανταγωνιστικές συγχωνεύσεις επιχειρήσεων και καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης που επηρεάζουν τους ευρωπαίους καταναλωτές και τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από την εθνικότητα των ενδιαφερόμενων εταιρειών. Το διεθνές πλαίσιο μεταβάλλεται ραγδαία. Πολλές προκλήσεις απαιτούν συνεχώς περισσότερο συντονισμένη παγκόσμια δράση – είτε πρόκειται για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος είτε για την καταπολέμηση της πειρατείας και της απομίμησης προϊόντων. Εμφανίζεται μια νέα διεθνής προσέγγιση με επίκεντρο τη συνεργασία στη ρυθμιστική διαδικασία, τη σύγκλιση των προτύπων και την αντιστοιχία των κανόνων. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω προς το αμοιβαίο συμφέρον της ΕΕ και των εταίρων της. Με τον τρόπο αυτό θα προωθηθεί η «σύγκλιση προς το βέλτιστο» παρά η «ισοπέδωση προς τα κάτω».

Πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό; Οι προσπάθειες για την επίτευξη αυτού του στόχου πρέπει να λάβουν υπόψη τους τρεις πυλώνες που αναφέρθηκαν στο πρόγραμμα με τίτλο «η Ευρώπη στον κόσμο»⁴.

⁴ COM(2006) 567 της 4ης Οκτωβρίου 2006.

Πλαίσιο 2. «Η Ευρώπη στον κόσμο: η πορεία προς το μέλλον

Επέκταση του ανταγωνιστικού χώρου για ευρωπαϊκές εταιρείες πέρα από τα φυσικά σύνορα της ενιαίας αγοράς, το άνοιγμα άλλων αγορών μέσω πολυμερούς και διμερούς απελευθέρωσης του εμπορίου, καθώς και η ενεργός άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης στην αγορά. Η Επιτροπή παραμένει πιστή στη δέσμευσή της για την επιτυχία του αναπτυξιακού προγράμματος της Ντόχα. Με βάση το υπόβαθρο που δημιουργήθηκε από την Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου, η Επιτροπή άρχισε διαπραγματεύσεις για «ριζικές» Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου με στόχο την καλύτερη πρόσβαση στην αγορά για εταιρείες της ΕΕ και μεγάλο βαθμό ρυθμιστικής σύγκλισης. Ειδικές πρωτοβουλίες θα δρομολογηθούν επίσης για την προώθηση της εκτέλεσης της νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τον πλήρη σεβασμό των διεθνών κανόνων σχετικά με τις επιδοτήσεις. Επιπλέον, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων που αποτελεί ένα από τα εργαλεία της πολιτικής ανταγωνισμού, εξασφαλίζει την ολοκλήρωση μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς. Συμπληρωματικά πρέπει να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά τα εργαλεία της πολιτικής εμπορίου προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι αθέμιτες επιδοτήσεις από χώρες εκτός της ΕΕ και άλλες αθέμιτες εμπορικές πρακτικές καθώς και να εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβάνοντας το ενεργό άνοιγμα των αγορών στον υπόλοιπο κόσμο.

Επέκταση του ρυθμιστικού χώρου της ενιαίας αγοράς, με την προώθηση της συνεργασίας σχετικά με τα πρότυπα και τις αξίες της Ευρώπης στον υπόλοιπο κόσμο, έτσι ώστε στους ευρωπαϊκούς κανονισμούς να συμπεριλαμβάνονται οι βέλτιστες πρακτικές από όλο τον κόσμο και να εξασφαλιστεί ότι τα ευρωπαϊκά πρότυπα θα αποτελούν σημείο αναφοράς για παγκόσμια πρότυπα. Η Επιτροπή δεσμεύεται σε μια σειρά πολυμερών και διμερών διαλόγων για τη βελτίωση της σύγκλισης των ρυθμιστικών διαδικασιών με τους κύριους εταίρους της και με τους άμεσους γείτονες της ΕΕ. Στο πλαίσιο του πολυμερούς διαλόγου, είναι σημαντικό να προωθηθεί το θέμα της συνοχής του ρυθμιστικού συστήματος στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Φόρα διμερούς διαλόγου, όπως είναι ο διάλογος για τις ρυθμίσεις που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ-ΗΠΑ ή πρόσφατα η δημιουργία του διατλαντικού οικονομικού συμβουλίου παρέχουν καλές ευκαιρίες για αποτελεσματική συνεργασία. Αυτές οι προσπάθειες πρέπει να είναι πιο επικεντρωμένες, να συμπληρώνουν τις εμπορικές διαπραγματεύσεις και να σχετίζονται πιο αποτελεσματικά με τις προσπάθειες κατάρτισης, συνδρομής και ερευνητικής συνεργασίας. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να υποστηρίξει τους ευρωπαϊκούς φορείς που ασκούν εποπτικά και ρυθμιστικά καθήκοντα στην εμβάθυνση της διεθνούς συνεργασίας τους. Η ΕΕ πρέπει να εξακολουθήσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στους διεθνείς φορείς ρύθμισης και καθορισμού προτύπων και για το λόγο αυτό πρέπει να εκφράζεται με μια φωνή. Η Επιτροπή θα επιδιώξει, π.χ. μεγαλύτερη σύγκλιση των κανόνων ανταγωνισμού σε διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ. Τέλος, η ΕΕ πρέπει επίσης να είναι σε θέση να μαθαίνει: να εξετάζει τα παγκόσμια πρότυπα κατά τη χάραξη πολιτικής και την εξεύρεση λύσεων για την Ευρώπη και να εμπνέεται από τις βέλτιστες πρακτικές των φορέων εκτός της ΕΕ που ασκούν ρυθμιστικά καθήκοντα για να χρησιμεύσουν στη βελτίωση των κανονισμών της ΕΕ και στη διευκόλυνση της αναγνώρισής τους στον υπόλοιπο κόσμο.

Εξασφάλιση της δυνατότητας να επωφεληθούν από την ανοικτή αγορά οι ευρωπαίοι πολίτες, με καλύτερα πρότυπα, χαμηλότερες τιμές και μεγαλύτερη επιλογή, που μπορεί να επιτευχθεί με την προσεκτική παρακολούθηση των αγορών και κατάλληλη δράση για τη βελτίωση της λειτουργίας τους ή για τη δημιουργία πιο ανταγωνιστικού περιβάλλοντος σε επίπεδο ΕΕ ή εντός των κρατών μελών. Η ΕΕ φέρει ιδιαίτερη ευθύνη για την παρακολούθηση των εμπορικών συμφωνιών έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι θα συμβάλλουν στην επίτευξη των αναμενόμενων από αυτές αποτελεσμάτων. Η περίπτωση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων αποτελεί καλό παράδειγμα για τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε το άνοιγμα της αγοράς να αποφέρει όφελος. Τον Ιανουάριο του 2005, μετά από μια δεκαετή μεταβατική φάση, το σαρανταετές σύστημα ποσοτώσεων για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα ενδύματα (οι επονομαζόμενες «συμφωνίες πολυϊνών») αντικαταστάθηκε από τους κανόνες του ΠΟΕ. Μια πρόσφατη μελέτη έδειξε ότι ο αντίκτυπος της συμφωνίας, ενώ σε γενικές γραμμές ήταν θετικός για τους καταναλωτές, παρουσίασε μεγάλες διακυμάνσεις εντός της ΕΕ ανάλογα με τη δομή της ανταγωνιζόμενης εγχώριας κλωστοϋφαντουργίας και το βαθμό ανταγωνισμού στον τομέα λιανικής πώλησης. Στην Ιρλανδία και στο ΗΒ, οι τιμές των ενδυμάτων μειώθηκαν κατά 50% περίπου σε

πραγματικές τιμές, ενώ παρέμειναν όπως είχαν στην Ιταλία και στην Ισπανία. Τέτοιου είδους ανάλυση θα πραγματοποιηθεί σε άλλους τομείς και με τη βοήθεια συνοδευτικών μέτρων θα καταβληθούν προσπάθειες, έτσι ώστε τα οφέλη του διεθνούς εμπορίου να μεταβιβαστούν στους καταναλωτές.

Στην παρούσα έκθεση πρόκειται να επισυναφθεί έγγραφο που αναφέρεται στην εξωτερική διάσταση της ενιαίας αγοράς και περιέχει πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αναπροσαρμοστούν τα εργαλεία της ενιαίας αγοράς για να ανταποκρίνονται στο μεταβαλλόμενο παγκόσμιο πλαίσιο.

2.3. Νέα σύνορα: γνώση και καινοτομία

Η ενιαία αγορά που αρχικά σχεδιάστηκε για μια οικονομία βασιζόμενη στα προϊόντα του πρωτογενή τομέα και στα αγαθά του μεταποιητικού τομέα πρέπει να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις μιας ανοικτής και ολοκληρωμένης οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και προσανατολίζεται στην παροχή υπηρεσιών.

Σήμερα, ο τομέας παροχής υπηρεσιών είναι η δεσπόζουσα οικονομική δύναμη στην Ευρώπη. ο τομέας των υπηρεσιών καλύπτει το 70% του ΑΕγχΠ, το 68% της απασχόλησης και το 96% των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν στην ΕΕ. Ωστόσο, καλύπτει μόνον το 20% περίπου του ενδοκοινοτικού εμπορίου της ΕΕ. Αυτό δείχνει ότι οι υπηρεσίες συχνά έχουν εγγενώς τοπικό χαρακτήρα, εφόσον ο πελάτης επιθυμεί να βρίσκεται πλησίον του παροχέα υπηρεσιών. Όμως αυτό δείχνει επίσης ότι υπάρχει ανάγκη να αξιοποιηθεί περισσότερο το δυναμικό, να μειωθούν οι φραγμοί και να αυξηθεί ο ανταγωνισμός στον τομέα παροχής υπηρεσιών. Το γεγονός ότι μόνον το 6% των Ευρωπαίων χρησιμοποιούν διασυνοριακές ηλεκτρονικές συναλλαγές αποδεικνύει ότι υπάρχει ακόμη δυναμικό που παραμένει αναξιοποίητο.

Στον τομέα αυτό καταβάλλονται πολλές προσπάθειες. Η παροχή υπηρεσιών ακόμη και πέρα από τα σύνορα της ΕΕ θα μπορούσε να αναπτυχθεί με την εφαρμογή της οδηγίας για την παροχή υπηρεσιών, η οποία πρέπει να μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία έως το τέλος του 2009. Παρομοίως, οι πρωτοβουλίες σχετικά με τις βιομηχανίες δικτύου – ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, μεταφορές – αναμένεται να παρουσιάσουν άμεσα αποτελέσματα μόλις εφαρμοστούν πλήρως οι σχετικές ρυθμίσεις. Για παράδειγμα, χάρη στο ενοποιημένο ρυθμιστικό πλαίσιο τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις έχουν επωφεληθεί από τις χαμηλότερες τιμές, τη μεγαλύτερη επιλογή και τις καινοτόμες υπηρεσίες. Ο αναπροσανατολισμός των κρατικών ενισχύσεων προς τους οριζόντιους στόχους όπως είναι η καινοτομία και η γνώση θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει στην εκμετάλλευση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς.

Ωστόσο, μπορούν να γίνουν περισσότερα. Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες αρχές θα μπορούσαν π.χ. να εκμεταλλεύονται τις νέες ευκαιρίες σε όλη την Ευρώπη με τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Οι ΤΠΕ είναι σημαντικές για την ομαλή λειτουργία της ηλεκτρονικής εσωτερικής αγοράς «e-Internal Market», για τη δημιουργία διαλειτουργικών υπηρεσιών όπως είναι οι διαλειτουργικές υπηρεσίες όπως η ηλεκτρονική τιμολόγηση, οι ηλεκτρονικές προμήθειες και τα ηλεκτρονικά τελωνεία. Με τη ραγδαία ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών, υπάρχει κίνδυνος τα κράτη μέλη να επιλέξουν διαφορετικές ή ασυμβίβαστες ρυθμίσεις και να προκύψουν νέοι «ηλεκτρονικοί-φραγμοί» για τους τελικούς χρήστες. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να συνεργαστούν και να διπλασιάσουν τις προσπάθειές τους για να αποφευχθεί ο κατακερματισμός της αγοράς και να προωθηθούν από κοινού συμφωνηθείσες ρυθμίσεις για τον τομέα των ΤΠΕ.

Περισσότερες προσπάθειες απαιτούνται για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας της γνώσης και καινοτομίας ως της «πέμπτης ελευθερίας» στην ενιαία αγορά. Η ενιαία αγορά μπορεί να αποτελέσει το υπόβαθρο για την τόνωση της καινοτομίας στη Ευρώπη να ενθαρρύνει τη διάδοση των νέων τεχνολογιών σε όλη την ΕΕ, ενώ προσφέρεται και για τη δημιουργία δικτύων – εικονικών και πραγματικών. Έτσι προωθεί την ανάπτυξη του επιτηδευμένου τομέα της εφοδιαστικής που καθιστά δυνατή την ολοκληρωμένη διαχείριση της διακίνησης αγαθών, ενέργειας, πληροφορίας, υπηρεσιών και ανθρώπων. Η κινητικότητα των εργαζομένων, των ερευνητών και των φοιτητών διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων. Στη συνέχεια περιγράφονται διάφορες πρωτοβουλίες για την τόνωση της ενιαίας αγοράς γνώσης και καινοτομίας.

Πλαίσιο 3. Μετατόπιση των συνόρων: καινοτομία από ανθρώπους, καινοτομία σε προϊόντα και υπηρεσίες

Κινητικότητα των ερευνητών: το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας παρέχει άμεση υποστήριξη για τη δικτύωση και ενσωμάτωση της έρευνας σε όλη την Ευρώπη. Στο πλαίσιο της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, συνεχίζονται οι εργασίες για την εισαγωγή ενός είδους «δελτίου ταυτότητας ερευνητή» με το οποίο θα εξαλειφθούν οι φραγμοί για την κινητικότητα των ερευνητών και θα διευκολυνθεί η ανταλλαγή ερευνητών.

Εκσυγχρονισμένο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες: οι νέες προτάσεις της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του ρυθμιστικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες στην ΕΕ στοχεύουν στη συμπλήρωση της ενιαίας αγοράς με τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας, οι οποίες είναι σημαντικές για την ευρύτερη ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Οι προτάσεις αυτές θα αυξήσουν τη συνοχή και την προβλεπτικότητα και θα καταστήσουν πιο εύκολη την ανάπτυξη νέων διασυνοριακών υπηρεσιών. Επίσης θα απελευθερώσουν το οικονομικό δυναμικό της ηγετικής θέσης της Ευρώπης σε ασύρματες τεχνολογίες με το να καταστούν πιο αποτελεσματικές, ενέλικτες και περισσότερο προσανατολισμένες στην αγορά οι πολιτικές ραδιοφάσματος. Το 2008 οι προτάσεις θα ακολουθούνται από μια πρωτοβουλία για την ενημέρωση των κανόνων σχετικά με τις καθολικές υπηρεσίες για την υποστήριξη της μετάβασης σε μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους.

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας: υπάρχουν ήδη τα θεμέλια για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με ένα κοινό ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των ευρεσιτεχνιών, με στόχο τη δημιουργία ενός απλού, οικονομικά αποδοτικού και υψηλής ποιότητας συστήματος ευρεσιτεχνιών για την Ευρώπη. Το 2008 η Επιτροπή θα παρουσιάσει στρατηγική για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στην οποία περιλαμβάνονται δραστηριότητες με στόχο τη βελτίωση της ευαισθησίας και την επιβολή των διατάξεων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας από τις ΜΜΕ και τη διαχείριση των ΔΠΙ από ερευνητικά ιδρύματα που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο. Επιπλέον, πρόκειται να υποβληθεί σχέδιο δράσης για τα τελωνεία με στόχο την καταπολέμηση της απομίμησης και της πειρατείας.

Τυποποίηση: η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια στρατηγική τυποποίησης το 2008 που θα βοηθήσει να φθάσουν στις αγορές τα αποτελέσματα της έρευνας και ανάπτυξης, ιδίως μέσω των ΜΜΕ, και θα διευκολύνει την αποδοχή νέων τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενθάρρυνση των επαφών μεταξύ των ΜΜΕ και των ερευνητικών ιδρυμάτων.

Ηλεκτρονική τιμολόγηση: η Επιτροπή θα προτείνει ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, το οποίο θα διευκολύνει τη διαβίβαση τιμολογίων σε ηλεκτρονικό μορφότυπο εντός της ΕΕ.

Ηλεκτρονική επαλήθευση ταυτότητας και ηλεκτρονική υπογραφή: με βάση τις τρέχουσες εργασίες στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, η Επιτροπή θα υποβάλει το 2008 ειδικό σχέδιο δράσης για την περαιτέρω προώθηση της εφαρμογής αμοιβαία αναγνωριζόμενων και διαλειτουργικών ηλεκτρονικών υπογραφών και ηλεκτρονικής επαλήθευσης της ταυτότητας (ηλεκτρονική ταυτότητα) μεταξύ των κρατών μελών έτσι ώστε να διευκολύνεται η παροχή διασυνοριακών δημοσίων υπηρεσιών.

***Ηλεκτρονικά τελωνεία:** κατά το έτος της 40ης επετείου της Τελωνειακής Ένωσης το 2008, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα αρχίσουν να εφαρμόζουν την απόφαση σχετικά με τα ηλεκτρονικά τελωνεία, που αποσκοπεί στο να καταστούν διαλειτουργικά τα συστήματα ΤΠ των τελωνείων και των επιχειρήσεων εντός της ΕΕ.*

2.4. Η κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση και η διάσταση της συνοχής

Το άνοιγμα της αγοράς και η οικονομική ενσωμάτωση έχουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Για το λόγο αυτό χρειάζεται καλύτερη αξιολόγηση του αντίκτυπου των αποφάσεων και καλύτερη συλλογική ικανότητα για την πρόληψη, την προώθηση και τη διαχείριση των αλλαγών που οφείλονται στο μεγαλύτερο άνοιγμα της αγοράς και στις τεχνολογικές εξελίξεις. Αυτό επίσης συνεπάγεται ότι οι τιμές της αγοράς πρέπει να αντικατοπτρίζουν το πραγματικό τους κόστος για την κοινωνία και το περιβάλλον καθώς και να καταστήσουν τους πολίτες πιο ευαίσθητους όσον αφορά τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των καταναλωτικών τους επιλογών. Αυτές οι προτεραιότητες είναι σημαντικές για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της ενιαίας αγοράς και αποτελούν τον πυρήνα της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, έτσι ώστε τα πλεονεκτήματα ενός πιο ανοικτού κόσμου να μοιράζονται πιο δίκαια στους ανθρώπους και να μεταβιβαστούν και στις μελλοντικές γενεές.

Η ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς συμβάδιζε με την ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα. Τα κοινά δικαιώματα και οι αξίες που διατυπώνονται ρητώς στο άρθρο 2 της συνθήκης μεταρρύθμισης καθώς και τα κεκτημένα της κοινοτικής κοινωνικής πολιτικής, αντικατοπτρίζουν την υποχρέωση για ευρωπαϊκή δράση σε πολλούς τομείς της κοινωνικής πολιτικής.

Η ευρωπαϊκή πολιτική οικονομικής, κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής, με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, συνδέει και ενισχύει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην απελευθέρωση του ακέρατου δυναμικού της ενιαίας αγοράς. Η εν λόγω πολιτική συνέβαλε στη διάδοση των πλεονεκτημάτων της εσωτερικής αγοράς σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης, έτσι ώστε να επωφελούνται πολλοί από τα πλεονεκτήματα του ανοίγματος του κόσμου και να αμβλύνονται οι πιθανές αρνητικές συνέπειες της προσαρμογής.

Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες μεταβάλλονται ραγδαία. Η τεχνολογική πρόοδος και η παγκοσμιοποίηση επηρεάζουν τον τρόπο ζωής και εργασίας των Ευρωπαίων με την προσφορά νέων ευκαιριών για θέσεις εργασίας, για σταδιοδρομίες και για υπηρεσίες, ενώ ταυτόχρονα απαιτούνται νέες δεξιότητες και επιταχύνεται ο ρυθμός της αλλαγής. Η ενιαία αγορά έφερε νέες μορφές κινητικότητας εντός της ΕΕ. Ορισμένοι εργαζόμενοι έχουν δυσκολίες προσαρμογής και θεωρούν αυτές τις ευρύτερες διαδικασίες ως απειλή, ιδίως όταν επηρεάζουν την τοπική κοινωνία τους. Τέτοιου είδους ανησυχίες είναι δικαιολογημένες και πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό. Τα δικαιώματα των εργαζομένων πρέπει να κατοχυρωθούν και πρέπει να διατηρηθούν οι ίδιες συνθήκες κυρίως μέσω της σωστής εφαρμογής του εργατικού δικαίου της ΕΕ.

Ο μεγαλύτερος σεβασμός της περιβαλλοντικής διάστασης δεν αποτελεί από μόνος του σημαντικό στοιχείο, μπορεί όμως να δημιουργήσει και πολλές νέες ευκαιρίες. Η οικολογική βιομηχανία απασχολεί ήδη περισσότερους εργαζόμενους από τον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας ή της φαρμακευτικής βιομηχανίας. Η αποφασιστικότητα της ΕΕ να αναλάβει ενεργό ρόλο και να προωθήσει τα πρότυπα της παγκοσμίας θα της εξασφαλίσει ηγετική θέση στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η πείρα της Ευρώπης στην καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος, π.χ., με την προώθηση

προϊόντων και υπηρεσιών με χαμηλή κατανάλωση άνθρακα, χρησιμεύει ως υπόδειγμα σε όλο τον κόσμο για τον καθορισμό παγκόσμιων προτύπων και για τη δημιουργία νέων αγορών για εξαγωγές.

Πλαίσιο 4. Πρόσδος της κοινωνικής Ευρώπης

Ανοίγοντας το δρόμο για την ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα: στο πλαίσιο του «προγράμματος δράσης με βάση τα αιτήματα των πολιτών» της Επιτροπής πραγματοποιείται διαβούλευση σχετικά με την κοινωνική πραγματικότητα στην Ευρώπη. Παράλληλα με την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή παρουσιάζει τις σκέψεις της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι μπορούν να εκμεταλλευτούν στις ευκαιρίες που δημιουργούνται από μια ανοικτή, σύγχρονη και μεταβαλλόμενη Ευρώπη. Οι αντιδράσεις στις σκέψεις αυτές θα συμπεριληφθούν στην εκπόνηση της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, την οποία θα υποβάλει η Επιτροπή κατά μέσα του 2008, και στις αντίστοιχες πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ, .

Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας: στο πρωτόκολλο που συμφωνήθηκε μαζί με τη συνθήκη της Λισαβόνας ορίζονται οι αρχές της ΕΕ που ισχύουν για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και καθορίζεται νέο, διαφανές και αξιόπιστο ρυθμιστικό πλαίσιο στο επίπεδο της συνθήκης. Έτσι αποκομίζονται διδάγματα από τη δεκαετή συζήτηση σχετικά με το ρόλο της ΕΕ και τονίζεται η σύγκλιση απόψεων κυρίως μετά την έκδοση της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής το 2004. Ένα έγγραφο σχετικά με τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας θα υποβληθεί μαζί με την παρούσα έκθεση το οποίο αναφέρεται και στις κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και παρουσιάζει τη νέα κατάσταση που επικρατεί. Σύντομα θα ακολουθήσει μια πρωτοβουλία σχετικά με τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.

Διευκόλυνση της κινητικότητας: η κινητικότητα των εργαζομένων αποτελεί δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνεται από τη συνθήκη της ΕΕ και είναι σημαντική για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων θα διευκολυνθεί περισσότερο όταν πάψουν να ισχύουν οι μεταβατικές ρυθμίσεις που προβλέπονται για τα νέα κράτη μέλη. Μετά το 2006 που ήταν το Ευρωπαϊκό Έτος Κινητικότητας των Εργαζομένων, η Επιτροπή θα παρουσιάσει ένα πρόγραμμα δράσης για την επαγγελματική κινητικότητα έως το τέλος του 2007 καθώς και μια επανεξέταση της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με το συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης.

Εργατικό δίκαιο της ΕΕ: η ισχύουσα νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ αναγνωρίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων, π.χ. όσον αφορά την ενημέρωση και τη διαβούλευση και προβλέπει ελάχιστες απαιτήσεις που εγγυώνται ίσους όρους για εργαζομένους και επιχειρήσεις. Μέχρι το 2008, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με τη δημιουργία ευρωπαϊκής επιτροπής επιχείρησης.

Διασυνοριακή ενσωμάτωση: προκειμένου να βοηθηθούν οι πολίτες της ΕΕ που ζουν και να εργάζονται σε μεθόριες περιοχές, σχεδιάστηκε ένα νέο νομικό εργαλείο που αποκαλείται «Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)» που θα συμβάλει στη δημιουργία νέων προσεγγίσεων διασυνοριακής συνεργασίας σε τομείς όπως η υγειονομική περίθαλψη, η πρόληψη κινδύνων, η προστασία του περιβάλλοντος, ο πολιτισμός, ο τουρισμός και οι τοπικές διασυνοριακές υποδομές.

3. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Για να επιτύχει η ενιαία αγορά πρέπει να προσαρμόζεται στις αλλαγές και να εφαρμόζει νέες προσεγγίσεις. Αυτό καθίσταται ακόμη πιο σημαντικό τώρα που η ΕΕ είναι μεγαλύτερη και πιο ποικιλόμορφη. Η ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς αποτελεί κοινή ευθύνη για όλα τα επίπεδα κυβέρνησης και εποπτείας. Η ενιαία αγορά βασίζεται στην εμπιστοσύνη – μια εμπιστοσύνη που μπορεί να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί τόσο μέσω της στενής διοικητικής συνεργασίας όσο και μέσω της καλύτερης πληροφόρησης. Για να εξασφαλιστεί ότι η ενιαία αγορά θα αξιοποιήσει στο ακέραιο το δυναμικό της χρειάζεται μια ανανεωμένη εταιρική σχέση.

3.1. Μια ενιαία αγορά βασισμένη σε στοιχεία και με γνώμονα τον αντίκτυπο

Η ΕΕ πρέπει να επικεντρωθεί σε τομείς που είναι πιο σημαντικοί, να αναλάβει δράση εκεί που οι αγορές δεν αποφέρουν ικανοποιητικές επιδόσεις και εκεί που τα μέτρα της έχουν το μέγιστο αντίκτυπο. Απαιτούνται προσπάθειες από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για να εξακριβωθούν οι εξελίξεις της αγοράς, να εντοπιστούν προβλήματα, να αξιολογηθεί η ανάγκη για δράση και να συγκεντρωθούν στοιχεία ανάδρασης από τους τοπικούς συντελεστές. Οι προσπάθειες για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού αποτελούν καλό παράδειγμα.

Η Επιτροπή και οι εθνικές αρχές έχουν μεγάλη πείρα στην παρακολούθηση της αγοράς και των οικονομικών τομέων. Η πείρα αυτή πρέπει να αναπτυχθεί περισσότερο. Οι έρευνες στον τομέα του ανταγωνισμού, ο εντοπισμός πρωτοπόρων αγορών και η ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών για την τεχνολογία συμβάλλουν σημαντικά στο στόχο αυτό. Ωστόσο, σε ορισμένους τομείς, πρέπει να συγκεντρωθούν περισσότερα στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς σε τοπικό επίπεδο. Επίσης πρέπει να ληφθούν καλύτερα υπόψη οι καταναλωτές, οι ΜΜΕ και η παγκόσμια διάσταση καθώς και ο κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος.

Πλαίσιο 5. Ανάλυση δράσης όπου χρειάζεται

Παρακολούθηση της αγοράς και των οικονομικών τομέων: στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αναπτύξει μια μεθοδολογία για την πιο συστηματική παρακολούθηση της λειτουργίας βασικών αγορών αγαθών και υπηρεσιών. Το πρώτο στάδιο της μεθοδολογίας αυτής συνίσταται στη διερεύνηση των οικονομικών τομέων που προσφέρουν τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη από άποψη οικονομικής ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων εργασίας και σωστής προστασίας των καταναλωτών. Στο δεύτερο στάδιο, επιλεγμένοι τομείς εξετάζονται πιο αναλυτικά προκειμένου να εξακριβωθεί γιατί οι αγορές λειτουργούν ανεπαρκώς (έλλειψη ανοίγματος/ενσωμάτωσης, έλλειψη επιλογής και διαφάνειας για τους καταναλωτές, χαμηλός βαθμός ανταγωνισμού, ανεπαρκές ρυθμιστικό περιβάλλον και έλλειψη καινοτομίας). Έτσι μπορούν να προκύψουν σημαντικά πορίσματα για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεων που αντιμετωπίζονται στον (στον) εν λόγω τομέα(είς). Ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής πρόκειται να υποβληθεί μαζί με την παρούσα έκθεση στο οποίο παρουσιάζονται τα πρώτα ευρήματα. Η Επιτροπή σκοπεύει να συνεργαστεί στενά με τις εθνικές αρχές για να αναπτύξει αυτή τη νέα προσέγγιση.

Πίνακας επιδόσεων για τον καταναλωτή: με βάση την προαναφερόμενη μεθοδολογία, θα καταρτιστεί πίνακας επιδόσεων για τον καταναλωτή με στόχο την παρακολούθηση των επιδόσεων από την οπτική γωνία του καταναλωτή και τον εντοπισμό των αγορών που αποτυγχάνουν από οικονομική και κοινωνική άποψη και θα χρησιμοποιηθούν θεμελιώδεις δείκτες όπως είναι παράπονα, τιμές, ικανοποίηση καταναλωτών, δυνατότητες αλλαγής και ασφάλεια καθώς και πρόσθετοι ειδικοί για τον τομέα δείκτες όπου είναι δυνατό. Νέες πηγές δεδομένων, π.χ., για τη σύγκριση των τιμών του καταναλωτή, πρόκειται να αναπτυχθούν. Ο εν λόγω πίνακας επιδόσεων θα ενσωματωθεί στον πίνακα επιδόσεων της ενιαίας αγοράς για το 2009.

3.2. Καλύτερα ρυθμιστικά εργαλεία και πιο ενισχυμένη εκτέλεση του δικαίου

Για να εξελιχθεί η ενιαία αγορά, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί έναν «έξυπνο» συνδυασμό μέσων - εργαλείων τα οποία είναι απλά στο χειρισμό και στα οποία λαμβάνονται υπόψη η επικουρικότητα, η αναλογικότητα και οι διαφορετικές εθνικές παραδόσεις.

Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις χρειάζονται ασφάλεια δικαίου για να αναλάβουν με εμπιστοσύνη διασυνοριακές δραστηριότητες. Συνεπώς, η νομική ρύθμιση παραμένει

σημαντικό στοιχείο σε ορισμένους τομείς αλλά μπορεί να μην πάντα αναγκαία ή κατάλληλη, π.χ. όταν τα εμπόδια στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς δεν είναι κατά κύριο λόγο νομικής φύσης αλλά οφείλονται κυρίως στη συμπεριφορά ή είναι θεσμικού χαρακτήρα. Σε μια ΕΕ που χαρακτηρίζεται από την πολυμορφία υπάρχουν ακόμη περισσότερο κίνητρα να παραμείνει απλή η νομοθεσία. Στην πράξη, τα καλύτερα αποτελέσματα επιτυγχάνονται συχνά με τη βοήθεια συνδυασμού εργαλείων (π.χ. ενιαία αγορά και ανταγωνισμός), ο οποίος συνδυασμός συμπληρώνει τα νομικά δεσμευτικά εργαλεία με λιγότερο δεσμευτικά μέσα όπως οι κατευθυντήριες γραμμές, η αυτορύθμιση, η κατάρτιση ή η υποστήριξη. Οι άμεσα ενδιαφερόμενοι για τις πολιτικές της ενιαίας αγοράς πρέπει να προωθούνται περισσότερο για να εμπλέκονται και να συμμετάσχουν στις διαβουλεύσεις. Σημαντικές προτάσεις θα εξακολουθούν να υποβάλλονται σε αυστηρή αξιολόγηση του αντίκτυπου και η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να μειώσει τη ρυθμιστική παρέμβαση της ΕΕ όπου δεν επιτυγχάνονται πλέον οι επιθυμητοί στόχοι ή όπου δεν χρειάζεται, ανεξάρτητα αν αυτό οφείλεται στις εξελίξεις της αγοράς ή σε μέτρα που λαμβάνονται σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή παγκόσμιο επίπεδο.

Η εφαρμογή και η επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς σε όλη την ΕΕ έχουν θεμελιώδη σημασία. Τα πλεονεκτήματα της ενιαίας αγοράς δεν θα υλοποιηθούν, εάν δεν εφαρμόζεται σωστά η νομοθεσία της ΕΕ ή εάν τα δικαιώματα που δημιουργεί δεν ασκούνται ικανοποιητικά και δεν εξασφαλίζονται τα ένδικα μέσα. Οι προσπάθειες για τη βελτίωση της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου θα συνεχιστούν ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι πολίτες, οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις κατανοούν και μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά το ρυθμιστικό πλαίσιο της ενιαίας αγοράς.

Πλαίσιο 6. Επίτευξη της βέλτιστης χρήσης των ρυθμιστικών εργαλείων της ενιαίας αγοράς

Καλύτερος συνδυασμός εργαλείων: Ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής πρόκειται να υποβληθεί μαζί με την παρούσα έκθεση το οποίο εξετάζει τα διαθέσιμα εργαλεία για τη διαμόρφωση, τη διαχείριση και την αποδοτικότητα των πολιτικών για την ενιαία αγορά και διευκρινίζει τη συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επιτευχθούν βέλτιστα αποτελέσματα σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Βελτίωση της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου: Όπως ορίζεται στην πρόσφατη ανακοίνωσή της σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου⁵, η Επιτροπή θα αναλάβει δράση σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη για την πρόληψη προβλημάτων κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ και για την έγκαιρη επίλυση των προβλημάτων όταν προκύπτουν. Όταν υπάρχουν παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να αντιμετωπίζονται, ενώ η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα σε παραβάσεις που έχουν το μέγιστο αντίκτυπο. Τα κράτη μέλη καλούνται να παράσχουν στοιχεία νομοθετικής αντιστοιχίας, με τα οποία να αποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο μετέφεραν την κοινοτική νομοθεσία στο εθνικό δίκαιο. Η Επιτροπή θα δημοσιεύσει πιο γενικές πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και των δικαστικών διαδικασιών, ώστε να εξασφαλιστεί η επανόρθωση των παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου.

«Εμπρακτη» επίλυση προβλημάτων: Το SOLVIT είναι ένα δίκτυο εμπειρογνομόνων για θέματα της ενιαίας αγοράς στο οποίο μπορούν να απευθύνονται οι πολίτες και οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της λανθασμένης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου από τις εθνικές αρχές. Από τη δημιουργία του τον Ιούλιο του 2002 και μετά, το δίκτυο εθνικών κέντρων SOLVIT και η ομάδα SOLVIT της Επιτροπής έχουν επιλύσει άνω των 1.300 προβλημάτων, τα οποία ενίοτε οδήγησαν σε ουσιαστικές τροποποιήσεις της εθνικής νομοθεσίας. Το 80% περίπου των προβλημάτων επιλύθηκαν χωρίς τη μεσολάβηση των δικαστικών αρχών και τα περισσότερα από αυτά εντός της προθεσμίας των 10

⁵ COM(2007) 502 της 5ης Σεπτεμβρίου 2007.

εβδομάδων. Επειδή συνεχώς περισσότεροι άνθρωποι γνωρίζουν τις υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει το SOLVIT, αυξάνεται ο αριθμός των υποθέσεων που υποβάλλονται κάθε μέρα.

3.3. Περισσότερη αποκέντρωση και μεγαλύτερη χρήση δικτύων

Η ενιαία αγορά απαιτεί δράση από τις αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης της ΕΕ. Όλοι αυτοί πρέπει να ενωθούν για να εξασφαλίσουν ότι οι κανόνες της ενιαίας αγοράς δεν θα είναι μόνον γνωστοί αλλά και κατανοητοί, θα εφαρμόζονται και θα εκτελούνται. Η ενίσχυση της ίδιας ευθύνης και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης αποτελούν κλειδιά για να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά η ενιαία αγορά: για το λόγο αυτό χρειάζονται νέες σχέσεις εργασίας και νέες προσεγγίσεις.

Οι εμπειρίες σε ορισμένα κράτη μέλη έδειξαν ότι πολλά μπορούν να επιτευχθούν με τη δημιουργία «κέντρων ενιαίας αγοράς» για το συντονισμό των εθνικών προσπαθειών που καταβάλλονται για τη σωστή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Σε επίπεδο ΕΕ, το παράδειγμα των Ευρωπαϊκών Δικτύων Ανταγωνισμού δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η δικτύωση των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Επιτροπής μπορεί να εξασφαλίσει την αποτελεσματική και συνεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Όπως έγινε π.χ. στον τομέα των τελωνείων και στο πλαίσιο του «Consumer Enforcement Network», η ΕΕ μπορεί έτσι να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών και προσωπικού μεταξύ των εθνικών διοικήσεων. Σε πολλούς τομείς, μπορούν να ενισχυθούν περισσότερο η συνεργασία, η δικτύωση και η ανταλλαγή πρακτικών ανάμεσα στις διοικητικές, δικαστικές και κανονιστικές αρχές των κρατών μελών καθώς και μεταξύ των ρυθμιστικών φορέων της ΕΕ.

Πλαίσιο 7. Εταιρικές σχέσεις

Κατά τα τελευταία έτη, έχουν αναληφθεί πολλές πρωτοβουλίες σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο για τη βελτίωση της μεταφοράς, της εφαρμογής και της εκτέλεσης της νομοθεσίας της ΕΕ για τη διάδοση των πληροφοριών και για τη βελτίωση της διασυνοριακής συνεργασίας ανάμεσα στις δημόσιες διοικήσεις. Η ΕΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτές τις εμπειρίες για να εξακριβώσει αυτό που λειτουργεί καλά και αυτό που δεν λειτουργεί καθώς και πού χρειάζεται να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να καταστεί η ενιαία αγορά πραγματικότητα. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη στη συμβουλευτική επιτροπή συντονισμού στον τομέα της εσωτερικής αγοράς για να εντοπίσει τις βέλτιστες πρακτικές, να συμφωνήσει κατευθυντήριες γραμμές και να προσφέρει αμοιβαία υποστήριξη. Οι εθνικοί συντονιστές που είναι επιφορτισμένοι με τη στρατηγική της Λισαβόνας πρέπει επίσης να κληθούν να διαδραματίσουν θεμελιώδη ρόλο στην ενίσχυση του στρατηγικού συντονισμού και της ανταλλαγής εμπειριών.

3.4. Ευκολότερα προσβάσιμη και με καλύτερη πληροφόρηση

Πολλά μπορούν να γίνουν για τη βελτίωση της επικοινωνίας και την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρονται στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς. Οι πολίτες, οι εταιρείες και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και να κατανοούν τους κανόνες προκειμένου να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες της ενιαίας αγοράς. Η διαφάνεια της νομοθεσίας και η εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντικές προϋποθέσεις και για τους εταίρους εκτός της ΕΕ.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ενισχύσουν τις δραστηριότητές τους επικοινωνίας εντός της ενιαίας αγοράς και να δημοσιοποιούν καλύτερα τις πηγές πληροφόρησης. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει αυτές τις προσπάθειες. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, ενισχύθηκαν οι δραστηριότητες επικοινωνίας: δρομολογήθηκε πιλοτικό σχέδιο των «πρεσβευτών της ενιαίας

αγοράς» και αναπτύχθηκε ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης στο διαδίκτυο για τις διάφορες υπηρεσίες υποστήριξης για την ενιαία αγορά της ΕΕ. Αυτά συμπληρώνουν το ευρύτερο έργο που πραγματοποιείται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με την παροχή πληροφοριών και την επίλυση προβλημάτων για πολίτες και επιχειρήσεις.

Πλαίσιο 8. Διευκόλυνση της πρόσβασης σε πληροφορίες.

Χρειάζεστε βοήθεια; Υπηρεσίες παροχής βοήθειας της ΕΕ: Επιθυμείτε να μετακινηθείτε στην Ευρώπη και αναρωτιέστε σχετικά με τα δικαιώματά σας; Αναζητάτε θέση εργασίας; Έχετε πρόβλημα με την άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου; Αντιμετωπίζετε δυσκολίες στην έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας; Η Ευρώπη έχει απαντήσεις στα ερωτήματά σας και μπορεί να σας βοηθήσει. Πρόκειται να δημιουργηθεί μια ενιαία πύλη στην οποία θα ενσωματωθούν όλες οι υφιστάμενες υπηρεσίες της ΕΕ στο διαδίκτυο για πολίτες και επιχειρήσεις που έχουν ερωτήσεις και χρειάζονται απαντήσεις σχετικά με την ενιαία αγορά, με τη μορφή μονοθυριδικής («one-stop shop») πρόσβασης σε επίκαιρες πληροφορίες, σε συστήματα παροχής βοήθειας και επίλυσης προβλημάτων τα οποία τελούν υπό την διαχείριση της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών Europe Direct, Your Europe, SOLVIT, Υπηρεσία Προσανατολισμού των Πολιτών, το EURES και το νέο ολοκληρωμένο δίκτυο υποστήριξης των επιχειρήσεων).

Θέλετε να δείτε ποιες επιδόσεις έχει η ενιαία αγορά; Πίνακας επιδόσεων της ενιαίας αγοράς: Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις επιδόσεις της ενιαίας αγοράς και θα ενημερώνει τακτικά το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με τις προτεραιότητες. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν ήδη σχετικά με τη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ, τις παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου και τη χρήση των μηχανισμών επίλυσης προβλημάτων, όπως είναι το SOLVIT. Επίσης θα περιλαμβάνει οικονομικούς δείκτες π.χ. σχετικά με την παρακολούθηση της αγοράς και άλλα πρότυπα επιδόσεων σε σχέση με όλη την ΕΕ. Μια πρώτη έκδοση αυτού του ευρύτερου πίνακα επιδόσεων της ενιαίας αγοράς θα δημοσιευθεί το 2008.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ενιαία αγορά αποτελεί μία από τις πιο συγκεκριμένες επιτυχίες της Ευρώπης και μπορεί να βοηθήσει την Ευρώπη να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Μια ανοικτή, ολοκληρωμένη και ανταγωνιστική ενιαία αγορά τονώνει την οικονομική ανάπτυξη και τις υγιείς εμπορικές σχέσεις, ανοίγει ευκαιρίες και δημιουργεί θέσεις εργασίας. Προωθεί τα συμφέροντα και τις αξίες των Ευρωπαίων στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και συνεπάγεται την αποτελεσματική καθολική πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, υψηλά κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα καθώς και υψηλά επίπεδα επένδυσης στην έρευνα και την εκπαίδευση. Ως κοινή επιδίωξη όλων των ενδιαφερόμενων μερών και σε όλα τα κρατικά επίπεδα, η ενιαία αγορά θα δείξει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρώπη μπορεί να αποφέρει οφέλη στους πολίτες της.

Για την προώθηση των ιδεών της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών να:

- υποστηρίξουν αμέριστα τον αναπροσανατολισμό της ενιαίας αγοράς όπως περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση· ιδίως, το εαρινό Συμβούλιο του 2008 πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι προτεραιότητες της ενιαίας αγοράς θα προβληθούν πιο έντονα στη στρατηγική της Λισαβόνας, συμπεριλαμβάνοντας και την εξωτερική της διάσταση, και ότι οι ιδέες της παρούσας έκθεσης θα ληφθούν υπόψη στην προσεχή επανεξέταση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης με την ευκαιρία της 10ης επετείου της, το Μάιο του 2008·

- τονίσουν τη σημασία των κοινωνικών πλεονεκτημάτων από την άποψη της παροχής ευκαιριών, δυνατοτήτων πρόσβασης και αλληλεγγύης, τα οποία μπορεί να αποφέρει η ενιαία αγορά, αν εγκριθεί η προσέγγιση οραματισμού η οποία περιγράφεται στο έγγραφο που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση·
- υποστηρίξουν την προσέγγιση για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών, που παρουσιάζεται στην ανακοίνωση η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση.